

David Uclés

Η ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΣ ΜΕ ΤΑ ΑΔΕΙΑ ΣΠΙΤΙΑ

Μετάφραση: Αγγελική Βασιλάκου

ΜΕΤΟΙΧΜΙΟ

Η ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΣ ΜΕ ΤΑ ΑΔΕΙΑ ΣΠΙΤΙΑ

ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

Ξένη λογοτεχνία

Πρώτη έκδοση Μάιος 2026

Τίτλος πρωτοτύπου David Uclés, *La península de las casas vacías*, Ediciones Siruela

Επιμέλεια - Διόρθωση τυπογραφικών δοκιμίων

Μαρτίνα Ασκητοπούλου, Στέλα Ζουμπουλάκη

Προσαρμογή εξωφύλλου Ρεντουάν Αμζλάν

© 2025, David Uclés

© 2025, David Uclés (για τα σκίτσα)

© 2025, Εκδόσεις **ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ** (για την ελληνική γλώσσα)

ISBN 978-618-03-4832-3

ΒΟΗΘ. ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ 84832

Κ.Ε.Π. 6486 Κ.Π. 23405

Κατόπιν συμφωνίας με τη MB Agencia Literaria S.L. μέσω της Ersilia Literary Agency.

Δεν επιτρέπεται η με οποιονδήποτε τρόπο χρήση ή αναπαραγωγή ολόκληρου ή μέρους του βιβλίου με σκοπό την εκπαίδευση τεχνολογιών ή συστημάτων τεχνητής νοημοσύνης. Το παρόν έργο προστατεύεται από τη διαδικασία εξόρυξης κειμένου και δεδομένων (Άρθρο 4(3) Οδηγία (ΕΕ) 2019/790).

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής άδειας του εκδότη κατά οποιοδήποτε μέσο ή τρόπο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

Εκδόσεις ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

Ιπποκράτους 118, 114 72 Αθήνα

τηλ.: 211 3003500

metaixmio.gr · metaixmio@metaixmio.gr

Κεντρική διάθεση

Ασκληπιού 18, 106 80 Αθήνα

τηλ.: 210 3647433

Βιβλιοπωλεία ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

- Ασκληπιού 18, 106 80 Αθήνα

τηλ.: 210 3647433

- Πολυχώρος, Ιπποκράτους 118, 114 72 Αθήνα

τηλ.: 211 3003580, fax: 211 3003581

David Uclés

Η ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΣ
ΜΕ ΤΑ ΑΔΕΙΑ ΣΠΙΤΙΑ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ Αγγελική Βασιλάκου

ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

Οι σημειώσεις του βιβλίου είναι της μεταφράστριας.

Περιεχόμενα

Πρόλογος	17	28 Το Σπίρτο	167
Πρώτο μέρος		29 Η σκακιστική παρτίδα	174
Ο ΣΠΟΡΟΣ / 1936	21	30 Ο τοκετός της Ελένας	183
1 Το κόκκινο αγριογούρουνο	23	Δεύτερο μέρος 187	
2 Το σπίτι της Κουνέλας	32	ΤΟ ΚΟΥΤΣΟΥΡΟ / 1936	187
3 Η γέννα	36	31 Το άδειο ηφαίστειο	189
4 Το πηγάδι του αγίου Βικεντίου ..	40	32 Οι καλά καλυμμένοι καθρέφτες ..	191
5 Το πένθος και τα κουκούτσια από κεράσια	42	33 Η βροχή από ρεβίθια και ο κρύναιγος	195
6 Ο βασιλιάς των λαμπτήρων και η Όμορφη Κόρη	46	34 Το γουδί και ο πορτοκαλής θόλος	199
7 Η τελευταία σταγόνα της μπογιάς	52	35 Οι δώδεκα μητέρες	202
8 Corpus Christi	56	36 Το χάρτινο αλογάκι και τα σέσκουλα	209
9 Τα μερομήνια και τα ρεβίθια	60	37 Οι απολιθωμένοι γέροντες	213
10 Τα ρυτιδιασμένα δάχτυλα του ουρανού	67	38 Το μάτι της θάλασσας	216
11. Το πόδι του Μεντινατσέλι	71	39 Η τρίτη πλευρά	226
12. Η σπηλιά των κοιμωμένων	75	40 Η κεραία των σπασμένων κρυστάλλων	231
13 Η αγελάδα και το ματσάκι με τα μη με λησμόνει	80	41 Ο χρόνος μεταξύ των παλατιών ..	236
14 Η αδερφή κάτω από τον δερμάτινο χιτώνα	88	42 Τα τρία ονόματα	240
15 Τα κοιμισμένα ιδανικά	94	43 Το ταξίδι προς τη Δύση	247
16 Ταξίδι στο πουθενά	99	44 Η άμμος κι ο ασβέστης	257
17 Η επιστροφή στο ημερολόγιο ..	104	45 Το μάζεμα της ελιάς	271
18 Τα αφρισμένα ποτάμια και οι σπασμένες φάλαγγες	115	46 Ο θάνατος στον ελαιώνα	278
19 Οι μελλοντικές σοδειές	119	47 Η νύχτα κάτω απ' τα αστέρια ...	282
20 Ο τελευταίος σύνδεσμος στο μπαρ	124	48 Τα οχτώ μαγκάλια	286
21 Τα χοιροσφάγια	131	49 Η γη πάνω στο έδαφος του Τολέδου	290
22 Υπερακουσία και υποχονδρία ..	136	50 Η συνομιλία στο μαξιλαράκι προσευχής	296
23 Ο άσωτος γέρος και το σκοτάδι ..	140	51 Οι πρώτοι πολιτοφύλακες	306
24 Η κωφάλαλη των σπαραγγιών ..	148	52 Η αναχώρηση του πρωτότοκου και η γλάστρα	338
25 Το κοκαλάκι του κουνελιού	150	53 Τα φωτισμένα πρόσωπα στη Μάλαγα	348
26 Ο λόφος της μοναχής ελιάς	154	54 Το υπόγειο του φαρμακείου και το τουφέκι	357
27 Η εκκλησία στις φλόγες	160		

55	Η άφιξη στη Μαδρίτη	371
56	Το τελευταίο δείπνο και η μαύρη πέτρα	387
57	Ο αποχαιρετισμός στον φούρνο ..	393
58	Οι δώδεκα βόμβες πάνω στο ρολόι	399
59	Η φουμαρόλη	407
60	Τα τρία ποτάμια του αίματος ..	410

Ιντερλούδιο.	Η εγγύς περιοχή	421
---------------------	----------------------	-----

Τρίτο μέρος

Η ΧΟΒΟΛΗ / 1937	425
61 Η μούλα Ριγοβέρτα και ο Χαράμα	427
62 Η γεωγραφική γλώσσα	439
63 Η πείνα και τα ξύλινα αυγά	446
64 Το λυχνάρι στον ουρανό	453
65 Η πόλη με τις σκαλωσιές	455
66 Τα δάκρυα του υδραργύρου ...	464
67 Οι κουβέρτες με την ερυθρά ...	470
68 Ο αγνοούμενος γιος	480
69 Η θεραπεύτρια και τα κλούβια αυγά	487
70 Οι εφήμερες μάχες	489
71 Το δέντρο της Γκερνίκας	494
72 Η πυρά των τριών ημερών	499
73 Η Σιδηρά Ζώνη	504
74 Τα παιδιά με τις ετικέτες	509
75 Η χερσόνησος με τα άδεια σπίτια	511
76 Τα γράμματα δίχως μελάνι	513
77 Το ξεμονταρισμένο υδραγωγείο ..	516
78 Η τελευταία φωτογραφία	521
79 Η Παρθένος με τα γκι	531
80 Η ελαιογραφία της γονιμότητας ..	540
81 Η βροχή από κλουβιά	544
82 Τα όξινα δάκρυα	547
83 Η αλλήθωρη γυναίκα και ο γιος της Ιλάριας.....	551
84 Οι μεγαλύτερες μπότες της Ιβηρικής	559
85 Ο Πάουλο στο αρχοντικό	570
86 Η αγία των Ρίας Μπιάξας	576
87 Η συσπείρωση των συγγραφέων	580
88 Ο αγγλικός δρόμος	587

89	Τα απομεινάρια που ταίριαξαν ..	592
90	Ο θάνατος του συντρόφου	597

Τέταρτο μέρος

Η ΣΤΑΧΤΗ / 1938/1939	607
91 Το γεμάτο ηφαίστειο	609
92 Η μεγάλη ρωγμή	613
93 Οι χαριστικές βολές	620
94 Το ακινητοποιημένο αεροπλάνο πάνω από το Τερουέλ.....	621
95 Οι μελλοντικές πληγές	627
96	643
97 Τα καρφιά των γυρολόγων	644
98 Οι εννέα λάκκοι με τον ασβέστη	656
99 Η επιστολή του πατέρα.....	663
100 Η Νύχτα του Αϊ-Γιάννη	667
101 Τα δεκατρία ρόδα	672
102 Η μάχη του Έβρου	675
103 Η τελευταία Πρωτοχρονιά.....	710
104 Η κυρία πάνω στο μαμούθ	719
105 Η βροχή από ψωμί	726
106 Τα παγωμένα άνθη του χειμώνα	732
107 Οι πυροβολισμοί της δακτυλίτιδας	736
108 Οι ντόπιες γυναίκες	739
109 Τα τενεκεδάκια και η σκληθρα ..	741
110 Η πόλη απ' όπου όντως πέρασαν	749
111 Τα καινούργια χρώματα του Λεβάντε	760
112 Το λιμάνι των ξεχασμένων	767
113 Ο τελευταίος σταθμός στην Οδό του Μαρτυρίου	775
114 Η πομπή των κρατουμένων	783
115 Το μαστίγιο, το θείο και η αγωνία	790
116 Τα καλλιγράφημα του δημοσίου υπαλλήλου	793
117 Η κόγχη κάτω από τη μυγδαλιά ..	794
118 Τα πράσινα φορτηγά	796
119 Η σφαίρα της ωρολογοποιού ...	802
120 Η επιστροφή στη Χάντουλα	805
Επίλογος	818
Ευχαριστίες	825

Όλα τα μέλη της οικογένειάς μου, ανεξαιρέτως, κατάγονται από το ίδιο χωριό· την Κεσάδα που σε αυτό το μυθιστόρημα ονομάζεται Χάντουλα. Όλοι τους έζησαν τον Εμφύλιο και τους αφιερώνω αυτό το βιβλίο.

Στον προπάππου μου Χόρχε, που έφερνε στο χωριό τα γράμματα και τα ψάρια μέσα σε κοφίνια.

Στον προπάππου μου Χοσέ, που, αν και ανάπηρος, έμαθε στη γιαγιά μου να φτιάχνει ψωμί από το κρεβάτι.

Στην προγιαγιά μου Μαρία Λούκας, που έδωχνε μακριά τα εγγόνια της για να μην τα κολλήσει γηρατειά.

Στον προπάππου μου Φελίπε, που όταν γύρισε από τον πόλεμο έπεσε στο κρεβάτι και δεν ξανασηκώθηκε ποτέ.

Στον προπάππου μου Εουφράσιο, που πιάστηκε σε έναν ιμάντα και μας άφησε το παρατσούκλι «Κρεμάστρες».

Στην προγιαγιά μου Ρίτα, που δεν πλήρωσε τη βάφτιση της εγγονής της για να μην κληροδοτήσει το όνομά της.

Στον προπάππου μου Λουίς, που αναγκάστηκε να μεταναστεύσει επειδή δεν παρέδωσε ένα τουφέκι στην Πολιτοφυλακή.

Στον προπάππου μου Πάπα Λόλο, που δεν έβγαζε ποτέ το μοβ κασκόλ του ούτε το καλοκαίρι.

Στην προγιαγιά μου Χούλια, που κρέμασε την κιθάρα της για πάντα μετά τον θάνατο μιας κόρης.

Στον προπάππου μου Χοσέ, που έζησε κάτω από την ίδια στέγη με τον ζωγράφο Ραφαέλ Θαμπαλέτα.

Στην προγιαγιά μου Πουρίγια, της οποίας η κόρη γεννήθηκε με στομάχι σαν δαχτυλήθρα και πέθανε πάνω στον χρόνο.

Στην προγιαγιά μου Πούρα, από την οποία κληρονόμησα το άσθμα, τις αρρυθμίες και τις αύρες της ημικρανίας.

Στη θεία μου Χουάνα, που τη μέρα του γάμου της αδερφής της πνίγηκε ο γιος της.

Στον θείο μου Αντόνιο, που σημάδευε την τηλεόραση όταν έβγαине ο Φράνκο και φώναζε «μπαμ!»

Στον θείο μου Φερνάντο, που έμεινε μουγγός από μικρός
λόγω μηνιγγίτιδας.

Στον θείο μου Χόρχε και την αδερφή του Τίσκαρ,
που το βάρος της γης τους άνοιξε τις πύλες του ουρανού.

Στον θείο μου Μανουέλ, που κόπηκε με ένα μπιμπερό
και καθώς έκλαιγε βγήκαν τα σωθικά του.

Στη θεία μου Τρίνε, που έπεσε σ' ένα κανάλι με νερό
και έχασε το παιδί που περίμενε.

Στη γιαγιά μου Χοσέφα, για τα φωτιστικά από αποξηραμένους καρπούς
και τη στοργή που μας έδωσε όσο ζούσε.

Στον παππού μου Φρανθίσκο, που πολέμησε στον κάμπο της Κόρδοβας
και επέστρεψε αηδιασμένος.

Στη γιαγιά μου Τσε, που συνεχίζει να με φωνάζει «αυγερινό»,
επειδή μου διηγήθηκε πώς ζούσαν παλιά.

Στον παππού μου Λουίς, που με άφησε να ανακατέψω τις στάχτες του
με τον χαρακτήρα του Οδίστο.

Και παρόλο που γεννήθηκαν μετά τον πόλεμο:

Στους γονείς μου Πέδρο και Άνχελς, που με σκάρωσαν,
και την αδερφή μου Μαριάνχελς, που με προσέχει τόσο πολύ.

Κάποια ιστορικά στοιχεία και ημερομηνίες έχουν υποστεί περιστασιακές αλλαγές ώστε να κουμπώσουν τα κομμάτια αυτού του παζλ· ομοίως, υπάρχει αυτοσχεδιασμός στην εξέλιξη των χαρακτήρων, όσο αληθοφανείς κι αν παρουσιάζονται. Η αφήγηση κινείται στο μεταίχμιο πραγματικότητας και φαντασίας.

«Εμείς οι Ισπανοί είμαστε σπουδαίοι όταν είμαστε εκατό·
άμα γίνουμε περισσότεροι, σκοτωνόμαστε μεταξύ μας».

ΜΑΞ ΑΟΥΜΠΙ

«Θλιβερή χώρα [...] όπου στο βλέμμα ενός περαστικού
άντρα βλέπουμε το βλέμμα ενός εχθρού».

ΠΙΟ ΜΠΑΡΟΧΑ

«Ίσως η Ισπανία να μη διορθωθεί μέχρι να πεθάνουμε
όλοι. Θα μπορούσε να είναι μια κάπως δραστική αλλά
αποτελεσματική λύση».

ΧΕΣΟΥΣ ΤΟΡΜΠΑΔΟ

«Ας κάνουμε την Ισπανία φασιστική χώρα και ας πάμε
να ζήσουμε στο εξωτερικό».

ΑΓΟΥΣΤΙΝ ΝΤΕ ΦΟΞΑ

«Κανείς δεν έχει μπει στον κόπο να διδάξει τους λαούς
ότι ο θάνατος και ο πόλεμος είναι πολύ πιο εύκολοι
από την ειρήνη και τη ζωή».

ΚΛΑΡΑ ΚΑΜΠΟΑΜΟΡ

«Είναι λάθος να πιστεύουμε ότι η μνήμη αφορά μόνο
το παρελθόν. Αφορά το παρόν και το μέλλον· γιατί αν
δεν ξέρουμε από πού προερχόμαστε δεν μπορούμε
να ξέρουμε ποιοι δεν θέλουμε να είμαστε».

ΑΛΜΟΥΔΕΝΑ ΓΚΡΑΝΤΕΣ

«Το να ζεις δεν είναι τόσο σημαντικό όσο το να θυμάσαι».

ΜΑΡΙΑ ΤΕΡΕΣΑ ΛΕΟΝ

«Ο πολιτισμός είναι μακροπρόθεσμα
η πιο επαναστατική επιλογή».

ΜΟΝΣΕΡΑΤ ΡΟΪΚ

«Ένα μυθιστόρημα πρέπει να αντικατοπτρίζει την
πραγματικότητα. Αλλά πρέπει να έχει ένα μέρος
φανταστικό, μη ρεαλιστικό. Και πρέπει να είναι ποιητικό».

ΜΕΡΣΕ ΡΟΔΟΡΕΔΑ

«Τα γκρεμισμένα σπίτια [...] πιτσιλισμένα με
αίμα· τα δωμάτια όπου μια κραυγή πλανιόταν,
όταν ξαφνικά ξέσπασε το τίποτα».

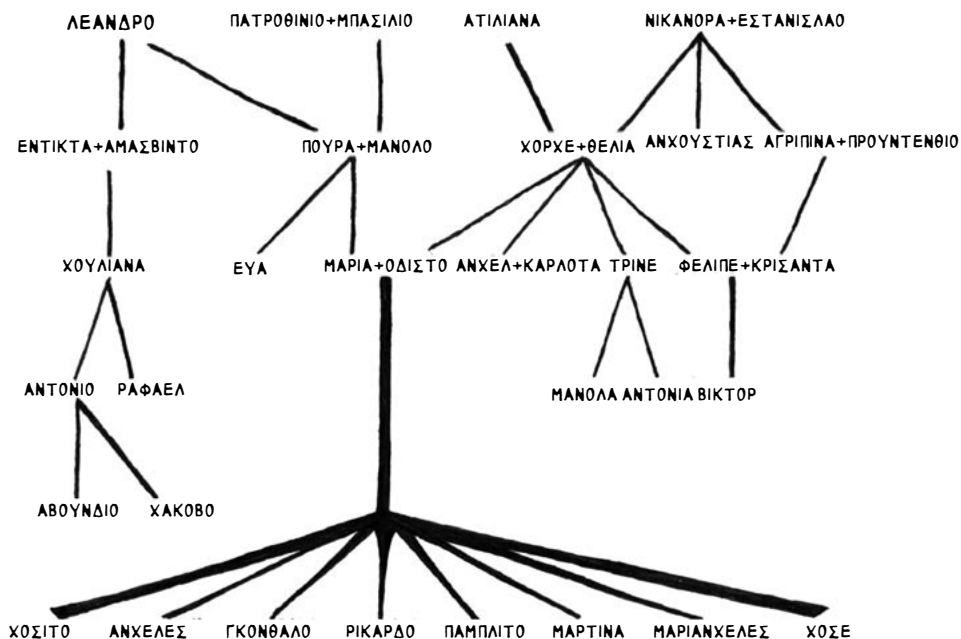
ΒΙΘΕΝΤΕ ΑΛΕΪΞΑΝΔΡΕ

«Το σπίτι όπου ζούσε πάντα, όπου ακουγόταν
η φωνή των γονιών της, είχε καταληφθεί τώρα
από ανθρώπους που ούτε γνώριζε
ούτε θα ήθελε να γνωρίσει».

ΜΑΡΙΑ ΛΟΥΙΣΑ ΕΛΙΟ

«Κάποτε, έχει έρθει κρυφά τούτη ή εκείνη η φυγάδα μάνα ή
γυναίκα με τη λαχτάρα να μάθει την τύχη των δικών της. Καθώς
διασχίζουν αυτούς τους δρόμους και αυτά τα σιωπηλά, άδεια
σπίτια, συνειδητοποιούν έντρομες πως δεν απέμεινε ψυχή,
και τρέπονται πάλι σε φυγή κατατρομαγμένες».

ΜΑΝΟΥΕΛ ΤΣΑΒΕΣ ΝΟΓΚΑΛΕΣ

Πρόλογος

Οροπέδιο Γκλιέρ, Γαλλία, Μάρτιος 1944

Καταμεσής του ουρανού, ένα σύννεφο παύει να κινείται. Διαφέρει από τα υπόλοιπα γιατί πλανάται μοναχικό. Δίχως σχήμα, σ' έναν τόνο πιο σκοτεινό, γαιώδη· ακινητοποιημένο πάνω απ' το σώμα ενός Ανδαλουσιανού στρατιώτη που κείται ανάσκελα πάνω στο στρώμα του χιονιού που σκεπάζει την κοιλάδα. Μόνο το αχνό ρόδινο του γυμνού δέρματος και οι πορφυρές πληγές ξεχωρίζουν, κυρίως εκείνη η ουλή στον ώμο, κατάλοιπο μιας μάχης που έχει πια σβηστεί από τη μνήμη.

Ο πολιτοφύλακας δεν είναι νεκρός· κοιμάται με το στόμα μισάνοιχτο και τα πόδια ανάμεσα σε γλαδιόλες. Όταν ανοίγει τα μάτια, το σύννεφο αφυπνίζεται και συνεχίζει την πορεία του, όχι όμως προς τα βορειοανατολικά, εκεί που οι άνεμοι της Σαβοΐας σαρώνουν συνήθως τον ουρανό, αλλά προς το έδαφος. Ο νεαρός βλέπει πως το σύννεφο ολοένα και ζυγώνει. Σηκώνεται για να φύγει, μα τα πόδια του δεν τον υπακούν. Αντιλαμβάνεται έντρομος πως η σκιά του στο χιόνι δεν έχει πόδια. Πριν απλώσει τα χέρια να αγγίξει τις γάμπες του για να βεβαιωθεί, τα φέρνει στα αυτιά. Ένας γνώριμος, διαπεραστικός ήχος τον κυκλώνει. Σηκώνει το βλέμμα και αναγνωρίζει τα σημάδια· δεν είναι σύννεφο, είναι οβίδα. Σωριάζεται στο έδαφος και σφαλίζει τα βλέφαρα. Ακούει τον πάταγο της έκρηξης. Δεν τον άγγιξε, αν και ξέρει πως τα βαριά τραύματα αργούν να πονέσουν.

Ανοίγει πάλι τα μάτια και ανακάθεται, νιώθοντας με ανακούφιση τα πόδια του. Ακραγγίζει το κορμί του και ηρεμεί· είναι ολόκληρος. Το τοπίο έχει πια αλλάξει· η νύχτα έχει πέσει και παρότι δεν υπάρχει φεγγάρι ούτε φωτιά, και τα πάντα θα 'πρεπε να είναι πνιγμένα στο πυκνό σκοτάδι, στο χιόνι αφήνει να διαφανούν τα πράσινα έλατα, έντονα και λαμπερά, καθώς και οι καφετί κορμοί τους.

Στυλώνεται όρθιος και τραβά για το δάσος. Στο τέρμα των χωραφιών, δέχεται έναν ύπουλο πυροβολισμό στον λαιμό. Η σφαίρα του ξεσκίζει τη σφαγίτιδα. Ο πολιτοφύλακας σφαδάζει από τον πόνο. Ξέρει ότι το τραύμα είναι θανάσιμο. Πιέζει με τα δάχτυλα την πληγή να σταματήσει το αίμα. Αυτό που αγγίζει όμως δεν μοιάζει με αίμα, είναι τραχύ και λιγότερο κολλώδες. Παρατηρεί πως από την πληγή του αναβλύζει ψιλή άμμος. Όσο κι αν την πιέζει, το χρώμα δεν σταματά να κυλά. Νιώθει το σώμα του να ξεμένει από αέρα, τη ζωή να φεύγει από μέσα του. Και χάνει τις αισθήσεις του.

Ο Ανδαλουσιανός πολιτοφύλακας ονειρεύεται· μπερδεύει τον έναν εφιάλη με τον άλλο. Τα τελευταία χρόνια, κυρίως κατά τη διάρκεια του Εμφυλίου Πολέμου της πατρίδας του, έχει δει τόσο πόνο και τόσους θανάτους που άρχισαν να τον στοιχειώνουν και στον ύπνο του. Τρέμει στην ιδέα πως αν δει κι άλλους ανθρώπους να πεθαίνουν, ο ύπνος του θα γίνει αιώνιος και δεν θα ξυπνήσει ποτέ. Μέσα στην αγωνία του, το επόμενο πρωί ζητά από τους συντρόφους του να τον αφήσουν να φύγει από το Μέτωπο. Οι πολιτοφύλακες βρίσκονται στις Άλπεις, πολεμάνε τα φασιστικά στρατεύματα στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Οι σύντροφοί του δέχονται να τον βοηθήσουν να υποχωρήσει.

Ο πολιτοφύλακας τους βάζει να ορκιστούν πως αν πεθάνει στον δρόμο, θα εκπληρώσουν την τελευταία του επιθυμία: το όνομα που θα χαραχτεί στην ταφόπλακά του να είναι εκείνο του πατέρα του, Οδίστο Αρδολέντο. Λέει πως τον σκότωσαν στον ιβηρικό Εμφύλιο και πως το πτώμα του δεν βρέθηκε ποτέ. Τους εξηγεί πως έτσι θα τον τιμούσε. Οι σύντροφοί του του δίνουν τον λόγο τους, αν και επιμένουν πως ο θάνατος δεν θα τον αγγίξει. Πέφτουν όμως έξω· την επομένη, μετά από εβδομήντα και πλέον ημέρες αντίστασης στις παγωμένες Άλπεις, δεκάδες από αυτούς πέφτουν νεκροί. Ο Χίτλερ τους πιάνει στον ύπνο. Οι Ναζί καταφτάνουν φρεσκοξυρισμένοι και καλυμμένοι με ταλκ, ώστε να γίνονται ένα με την ασπράδα του χιονιού, το οποίο σύντομα θα βάψουν στο χρώμα της πορφύρας.

Το σούρουπο, η κλαγγή της μάχης δίνει τη θέση της στο τρίξιμο

της φωτιάς, που το σπάει μόνο το μουγκανητό μιας αγελάδας που τρέχει στα τυφλά μες στα χωράφια. Ο άνθρωπός μας, τώρα πια, κείται νεκρός, χωρίς γλαδιόλες στα πόδια του, παίρνοντας μαζί του στον τάφο το όνομα που ήθελε να χαράξουν στην ταφόπλακά του.

Εκείνη τη νύχτα πέθανε κι ο τελευταίος άνθρωπος που θα μπορούσε να κληροδοτήσει το επώνυμο του Οδίστο· του πρωταγωνιστή αυτού του μυθιστορήματος, του οποίου η οικογένεια – από σαράντα μέλη που αριθμούσε το 1936– εξαφανίστηκε μέσα σε μόλις τρία χρόνια. Ποτέ ξανά δεν θα γεννιόταν ένας Αρδολέντο.

Ιδού λοιπόν η ιστορία
της διάλυσης μιας οικογένειας,
της απάνθρωπης μεταχείρισης ενός λαού,
της αποσύνθεσης μιας χώρας
και μιας χερσονήσου με άδεια σπίτια.

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

Ο σπόρος

1936

Το κόκκινο αγριογούρουνο

Ο Οδίστο περίμενε από στιγμή σε στιγμή να γεννηθεί ο γιος του.

Σε κάθε τοκετό, στη Χάντουλα, ένας βίαιος άνεμος τράνταζε με μανία τα δέντρα. Εκείνη την ανοιξιιάτικη νύχτα του 1936, ο άστατος άνεμος παρέσυρε πολύ χώμα και κάλυψε με σκόνη τα φύλλα από τις λεύκες στις όχθες του ποταμού. Και παρότι διά γυμνού οφθαλμού δεν ήταν ορατό, τα δέντρα, τα φύλλα των οποίων ασφυκτιούσαν, έγειραν αργά προς το νερό μέχρι που βράχηκαν οι κορφές τους. Ο Οδίστο περπατούσε κάτω από εκείνη τη θολωτή σκεπή, ροκανίζοντας ένα κουκούτσι από βερίκοκο, τόσο απορροφημένος που δεν αντιλήφθηκε ότι το μονοπάτι είχε χάσει τη νυχτερινή λάμψη του ουρανού. Οι τοκετοί απορροφούσαν τις σκέψεις του. Ανάμεσα σε αποβολές και παιδιά που γεννήθηκαν χωρίς σφυγμό, τόσο ο ίδιος όσο και η γυναίκα του, η Μαρία, είχαν αντικρίσει περισσότερο θάνατο παρά ζωή. Έτσι διατυπωμένο, ακούγεται θαρρείς και το ζευγάρι δεν είχε καταφέρει να αποκτήσει απογόνους. Τίποτα δεν απείχε περισσότερο από την πραγματικότητα· το παιδί που περίμεναν θα ήταν το όγδοο.

Λόγω της αντρικής του φύσης, ο Οδίστο δεν επιτρεπόταν να παρασταθεί στη γυναίκα του την ώρα της γέννας· στον τόπο του οι άντρες δεν έπρεπε να παρακολουθούν τον τοκετό, αλλιώς το βρέφος θα γεννιόταν σαπισμένο: μια φούχτα άμμος, σπλάχνα και κόκαλα. Έπρεπε να περιμένει μακριά από την ετοιμόγεννη. Για να σκοτώσει την ώρα του, είχε κατέβει στο ποτάμι. Εκεί ξεχάστηκε τρυπώντας

με μια πευκοβελόνα τους φωτεινούς καρπούς ενός δέντρου. Κέντησε τη φλούδα αρκετών πρώιμων δαμάσκηνων, και από μέσα τους πετούσαν νεαρές πυγολαμπίδες. Εκείνα τα έντομα τρέφονταν με την πρασινωπή σάρκα των δαμάσκηνων, αφήνοντάς τα κούφια και ρημάζοντας τη σοδειά. Και οι συγχωριανοί του δεν προτιμούσαν το φως των πυγολαμπίδων από τους καρπούς μιας ολόκληρης χρονιάς. Ούτε και ο Οδίστο.

Όταν δεν απέμεινε πια κανένας καρπός φωτισμένος, αποφάσισε να γυρίσει στο κτήμα, όπου θα γινόταν ο τοκετός. Γι' αυτό, έπρεπε να διασχίσει τις πέντε πεζούλες του πανέμορφου περιβολιού που ήταν γεμάτες με λογιών λογιών σπαρτά.

Αφού προσπέρασε μερικά πρανή και γύρισε πίσω από το μονοπάτι του αυλακιού, μπήκε στο τέταρτο διάζωμα, εκείνο που προοριζόταν για τη θερινή σπορά, όπου τώρα θέριευαν οι βρούβες, οι αγριοκουταλίδες και οι τσουκνίδες. Τις τελευταίες τις χάιδευε καθώς περνούσε αλλά δεν τον τσίμπαγαν, γιατί κρατούσε την ανάσα του καθώς τις άγγιζε. Δεν είχε επιστημονική εξήγηση γι' αυτό, όπως δεν υπήρχε εξήγηση και για το πώς ένας άλλος συγχωριανός του, ο Τομάς, είχε περπατήσει πάνω στα νερά του τεχνητού φράγματος του Γουαδαλεντίν με το ίδιο ακριβώς τέχνασμα· κρατώντας τον αέρα στα πνευμόνια του. Στην Ιβηρία, τη χώρα όπου βρισκόταν η Χάντουλα, με θέληση και υπομονή και λίγη πίστη, κάποιες φορές η λογική ανατρεπόταν σύμφωνα με τα κέφια των κατοίκων της. Ίσως γι' αυτό δεν θα έπρεπε να μας ξενίζει ότι στην πεζούλα όπου βάδιζε ο Οδίστο, βρίσκονταν παρατημένα τα όργανα ενός κουαρτέτου εγχόρδων.

Ανήκαν στον Θεφερίνο, τον μαέστρο της ορχήστρας του χωριού. Δυο χρόνια πριν, ο μουσικός τα είχε σκαλίσει πάνω στα κουφάρια από κάτι λεύκες. Και ακριβώς επειδή το όργανο παρέμενε κομμάτι του δέντρου –αφού ποτέ δεν το σκάλιζε τόσο ώστε να αποκοπεί από τον κορμό– η μελωδία ταξίδευε ως τις ρίζες και, αποκεί, έκανε όλη τη γη γύρω της να δονείται. Στις γιορτές, οι χωρικοί κάθονταν στα γύρω πεζούλια και ένιωθαν τη μουσική να αντηχεί μες στο κορμί τους: πασοδόμπλε, κόπλας, θαρθουέλας του Μπαρμπιέρι και σουί-

τες του Φάλια και του Αλμπένιθ. Έπαψαν να το κάνουν γιατί με τα πολλά πηγαινέλα ρήμαζαν τις σοδειές. Αλλά και ο Θεφερίνο είχε παραμελήσει τα όργανα· στη βιόλα φύτεωναν τώρα άγρια μανιτάρια, και στη βολτούτα του βιολοντσέλου είχε βγει μια φούντα μαυρομαϊντανού. Ο Οδίστο θα ήθελε να ακούσει ένα τραγούδι εκείνη τη νύχτα του τοκετού. Από μακριά διέκρινε ήδη το σπίτι του, που η είσοδός του φάνταζε κατάφωτη από τα κεριά. Σε λίγο θα την άνοιγαν και θα μάθαινε αν είχε γίνει το θαύμα ή αν το παιδί έγινε λήπασμα για το χρώμα και έπρεπε να το πάνε στο πηγάδι του αγίου Βικεντίου.

Εφτά υγιή παιδιά, τέσσερις αποβολές και τρία θνησιγενή μωρά. Δεκατέσσερις ιστορίες αργότερα, ο Οδίστο και η Μαρία προσεύχονταν να υποδεχτούν γερό το όγδοο. Κι όπως όλοι στο χωριό, απέφευγαν να προφέρουν το όνομα του νεογέννητου πριν ανοίξει τα μάτια του, το επέλεγαν γράφοντάς το σ' ένα χαρτί. Όσο για το φύλο του παιδιού, αν η έγκυος έβγαζε κηλίδες στο πρόσωπο και ασχήμεινε, θα ήταν κορίτσι, μιας και η μικρή μονοπωλούσε για τον εαυτό της όλη την ομορφάδα· αν η κοιλιά φούσκωνε περισσότερο στο πάνω μέρος παρά προς τα κάτω, πάλι κορίτσι θα ήταν, κι αν η κοιλιά έπεφτε προς τα γόνατα, αγόρι· αν οι μηνίσκοι των νυχιών της μαύριζαν, κορίτσι, κι αν έβγαζε εξάνθημα πίσω από τα γόνατα, αγόρι. Και επειδή η Μαρία δεν είχε κανένα ξεκάθαρο σημάδι, δέχτηκε να της κάνουν το τεστ με το μενταγιόν. Η διαδικασία ήταν η εξής: ακουμπούσαν μια αλυσίδα στην παλάμη της, την ανασήκωναν τρεις φορές απότομα στον αέρα για να παρατηρήσουν τη διαδρομή του μενταγιόν στο κενό. Αν διέγραφε κύκλους θα ήταν αγόρι· αν σχημάτιζε σταυρό, κορίτσι· και αν έμενε ακίνητο, θα απέβαλλε. Η αλυσίδα όμως που η Εσκολάπια –η επιφορτισμένη με αυτό το καθήκον στο χωριό– έκανε να χορέψει στην παλάμη της Μαρίας, έσπασε στα δύο, αφήνοντας την επίτοκο καταρρακωμένη μπροστά στον σκοτεινό χρησμό.

Ο Οδίστο, από την πλευρά του, ήθελε αν ήταν αγόρι να το πουν Ρικάρδο και αν ήταν κορίτσι Χέμα. Και τα δύο θα ταίριαζαν μια χαρά με το επίθετό του: Αρλοδέντο ή Αρδολέντο. Γραφόταν και με τους δύο τρόπους. Οι υπάλληλοι του ληξιαρχείου στη Χάντουλα

πρέπει να το έγγραφαν λάθος επί σειρά γενεών, ώσπου έφτασαν σε σημείο να μην ξέρουν πια ποιο ήταν το σωστό. Και τα δύο ήταν αποδεκτά. Ρικάρδο Αρλοδέντο· Χέμα Αρδολέντο. Μια άλλη ιδιαιτερότητα σχετικά με τα ονόματα στη Χάντουλα ήταν ότι στους ντόπιους άρεσε να τα έχουν χαραγμένα σε μια μικρή πλακέτα, κρεμασμένη στον λαιμό τους.

Οι καμπάνες της εκκλησίας σήμαναν μεσάνυχτα. Ο Οδίστο καθόταν σε μια στεγνή γούρνα στην τρίτη πεζούλα. Ψηλάφιζε την πλακέτα με το όνομά του, αναλογιζόμενος τη βάφτιση του παιδιού που περίμενε. Δεν είχαν αποφασίσει ακόμη αν θα βουτούσαν το κεφάλι του σε αγιασμένο νερό ή αν θα το βύθιζαν στο χώμα της ερήμου – εκείνη της Λάρβας ήταν τέσσερις λεύγες μακριά, ενώ της Ταμπέρνας απείχε τρεις ώρες με το άλογο. Το νερό θα χάριζε στο βρέφος πνευματική ισχύ και ανώτερη νόηση, ενώ το χώμα θα το έκανε ορμητικό και υπομονετικό. Γεμάτος έγνοια, ο Οδίστο πήρε το μονοπάτι με τις φλαμουριές που έβγαζε στη δεύτερη πεζούλα, από όπου θα μπορούσε να ακούσει το πρώτο κλάμα του νεογέννητου.

Το σκιερό μονοπάτι με τις φλαμουριές ήταν το μέρος όπου ο Οδίστο και η Μαρία έκαναν έρωτα, αλλά μονάχα στα ηλιοστάσια, όταν οι οιωνοί ήταν ευνοϊκοί. Στις ισημερίες κανείς δεν τολμούσε να συνουσιαστεί, γιατί τότε χανόταν ο καρποφόρος άνεμος της γονιμότητας κι αυτό δεν θα μπορούσε να προμηνύει τίποτα καλό.

Σε ό,τι αφορά την ιστορία μας και τους δυο πρωταγωνιστές, ούτε ο Οδίστο ούτε η Μαρία υπήρξαν ποτέ τόσο απερίσκεπτοι ώστε σε κάποια από τις σαρκικές τους εξάρσεις να σμίξουν εκτός των καθορισμένων ημερομηνιών. Ωστόσο, την επιτρεπτή περίοδο, εδώ και σχεδόν δύο δεκαετίες, δεν πέρασε ηλιοστάσιο που να μην τους βρει κάτω από τις φλαμουριές. Ίσως είναι πιο εύκολο να φανταστεί κανείς τη σκηνή αν περιγράψω το ζευγάρι. Εκείνος βάδιζε στα πενήντα· η Μαρία ήταν δέκα χρόνια μικρότερη. Στη Χάντουλα φαίνονταν ψηλοί, στην Ιβηρία μέτριοι, μα για τα μέτρα της Ευρώπης ήταν κοντοί. Ο Οδίστο ήταν λιγνός, με δέρμα τραχύ σαν ξεραμένο φρούτο. Άνθρωπος σοβαρός, κάπως απόμακρος, με ένα βλέμμα που

έκλεινε τα πάντα μέσα του. Η Μαρία ήταν ευτραφής και πρόσχαρη· τα χαρακτηριστικά της δεν ήταν λεπτά, μα πρόδιδαν μια διάθεση για χαμόγελο πιο συχνή από τη δική του. Το πάχος δεν την ένοιαζε· το προτιμούσε μάλιστα, αφού μετά τις επιδημίες φυματίωσης των περασμένων χρόνων, το γεμάτο σώμα ήταν συνώνυμο της υγείας. Και οι δύο είχαν μύτες φαρδιές και δυνατές, και λιγοστές ρυτίδες, αν και τα χρόνια βάραιναν περισσότερο τον Οδίστο. Το γένι του είχε ασπρίσει, χάνοντας εκείνη την πυκνότητα που άλλοτε ζέσταινε το πρόσωπό του. Τα μαλλιά του ήταν γκρίζα σαν τη ράχη της ύαινας, άγρια, πλούσια και σπαστά. Η Μαρία είχε πάντα δεμένο στο κεφάλι ένα σκουρόχρωμο μαντίλι με λευκά πουά. Ίσως το μόνο εντυπωσιακό πάνω τους ήταν τα μάτια του Οδίστο –γαλανά με λάμψεις σαν τους σπόρους πεπονιού– και η αψεγάδιαστη οδοντοστοιχία της Μαρίας. Δύο απλοί άνθρωποι, που έσμιγαν ερωτικά με μια σχεδόν θρησκευτική ευλάβεια.

Μετά το σμίξιμο κάτω από τις φλαμουριές, ο Οδίστο τραβούσε για τη μεγάλη εκκλησία του χωριού. Εκεί, από συνήθεια πιο πολύ παρά από πίστη, άναβε ένα κερί στον σφαδάζοντα Χριστό σ' ένα από τα παρεκκλήσια του εγκάρσιου κλίτους· ο πατέρας του, ο Χόρχε, του είχε μάθει να το κάνει αυτό. Κι αν η ώρα το επέτρεπε, έπιανε κουβέντα με τον εφημέριο, τον δον Ροβουσιάνο, ο οποίος, ακόμα και την ώρα της Λειτουργίας, έμενε καθιστός γιατί, όπως έλεγε, η παρουσία του Αγίου Πνεύματος τον εξαντλούσε.

Εννέα μήνες είχαν κυλήσει από εκείνη την καλοκαιρινή νύχτα που ο Οδίστο είχε στρώσει κάτω από τις φλαμουριές. Χάιδεψε τα χαμηλά κλαδιά των δέντρων και συνέχισε τον δρόμο του.

Μόλις μια αναβαθμίδα πριν από το κτήμα, ο Οδίστο νόμισε πως άκουσε στον άνεμο τα βογκητά της γυναίκας του που γεννούσε. Κάθισε ανάμεσα σε κάτι δεμάτια κουκιά που λιάζονταν για να ξεραθούν. Θυμήθηκε τον γείτονά του, τον Οβδούλιο, που από τα πολλά κουκιά που έτρωγε έπαθε κυάνωση, οξειδώθηκε το αίμα του και πέθανε. Σταυροκοπήθηκε και πέταξε μια χούφτα χώμα στο έδαφος. Σκούπισε τα χέρια του και την ώρα που τίνιζε από πάνω του τις ψαλίδες, κάρφωσε το βλέμμα του στο σπίτι του. Η αγροικία δεν

είχε όνομα και δεν έπιανε παραπάνω από πέντε τετραγωνικά εστα-
 δάλες.* Όλη η οικογένεια ζούσε κάτω από την ίδια σκέπη, σ' ένα
 σπίτι που είχε μονάχα δυο κάμαρες και μια μεγάλη σάλα για τις
 υπόλοιπες δουλειές. Η μικρή κάμαρα ήταν του Οδίστο και της Μα-
 ρίας, ένα στενάχωρο δωμάτιο που είχε έναν σταυρό χωρίς τον Χριστό
 πάνω –στη θέση του είχε ένα κλωνάρι ξερό κόλιανδρο– δυο τρεις
 φωτογραφίες ακουμπισμένες σε μια άδεια από συρτάρια κομότα,
 και ένα φθαρμένο γουδί, δώρο κάποιου περαστικού από την Εστρε-
 μαδούρα. Στη μεγαλύτερη κάμαρα πλάγιαζαν τα εφτά παιδιά –τέσ-
 σερα αγόρια και τρία κορίτσια– και η γιαγιά Πούρα, η μάνα της
 Μαρίας πάνω σε δύο φτενά αχυροστρώματα που το γέμισμά τους
 θα αναγκάζονταν να το φάνε στον πόλεμο. Στις κάμαρες, η ξεστα-
 σιά των κορμιών ήταν η μόνη θέρμανση τις κρύες νύχτες.

Και σαν να μην έφτανε αυτό, στο κτήμα ζούσε και ο αδερφός του
 Οδίστο, ο Άνχελ, από τότε που έμεινε χήρος. Είκοσι χρόνια πριν, η
 μνηστή του η Καρλότα, που την είχε γνωρίσει σ' ένα ταξίδι στο Τολέ-
 δο, είχε πεθάνει από φθίση, τη λεγόμενη αρρώστια των καλλιτεχνών.
 Μετά τον χαμό της, ο Άνχελ πήρε απόφαση να μην απομακρυνθεί
 ποτέ από το περιβόλι όπου την είδε να ξεψυχά και έτυχε να είναι του
 Οδίστο. Ορκίστηκε, μέχρι να τον πάνε στο κοιμητήριο, να μην εγκα-
 ταλείψει εκείνα τα χώματα. Πατούσε τον όρκο του μόνο για να βαδί-
 ζει κατά μήκος του ποταμού και στα αυλάκια που διέσχιζαν τα περι-
 βόλια. Με τα χρόνια, ο Άνχελ τα έμαθε τόσο καλά που έγινε τελικά ο
 μεγαλύτερος γνώστης αρδευτικών συστημάτων στην περιοχή. Ευτυ-
 χώς για τους δικούς του, ο Άνχελ δεν κοιμόταν μέσα στο σπίτι, αλλά
 στο κοίλωμα που σχημάτιζαν οι ρίζες μιας συκιάς. Τον έπαιρνε ο
 ύπνος μονοκοπανιά ενώ τριγύρω του σύριζαν υπνωτικά τα σπιτόφιδα
 στον αέρα, μα δεν τον πείραζαν ποτέ· γιατί πριν πέσει να πλαγιάσει,
 ραντιζόταν με ένα σπιτικό γιατροσόφι από οινόπνευμα, κόκκινο πι-
 πέρι και ξύλο αγάρ, που είχαν φέρει οι δικοί του από τον πόλεμο του
 Ριφ. Ο Άνχελ δεν αγάπησε ποτέ άλλη γυναίκα. Συνέχισε να αλληλο-
 γραφεί με τα πεθερικά του, κάτι αριστοκράτες από το Τολέδο που τον

* Estadal cuadrado: Παλιά ισπανική μονάδα μέτρησης επιφάνειας που αντιστοιχεί περίπου σε 11,17 τετραγωνικά μέτρα.

καλούσαν κάθε χρόνο στο σπίτι τους, η φοβία του όμως να εγκαταλείψει την ύπαιθρο δεν τον άφηνε να τους δει.

Στον υπόλοιπο χώρο –που χρησίμευε ως κουζίνα και καθιστικό– ήταν τακτοποιημένα τα έπιπλα της προίκας, τα μαγειρικά σκεύη, τα αποθηκευμένα τρόφιμα και τα εργαλεία της δουλειάς: σιτηρόμετρα σελεμίνες, μισές φανέγες και τέταρτα για το μέτρημα· σάρωθρα από κλαριά για το σκούπισμα και στατήρες για το ζύγισμα· μια ξύλινη βάση για τα τρία πήλινα σταμνιά με δροσερό νερό και μια άλλη με δυο πήλινες λεκάνες από πάνω, η μία για το πλύσιμο των πιάτων και η άλλη για το ξέβγαλμα· χωνιά, λυχνάρια με φιλίλια, καζάνια, τσουκάλια, ψάθινα σουρωτήρια· βάζα με δαμάσκηνα, λουκάνικα που στέγνωναν στον αέρα, αρμαθιές από αποξηραμένες πιπεριές που κρέμονταν απ’ το ταβάνι...

Για το αποχωρητήριο δεν υπάρχουν και πολλά να πούμε: ένας κουβάς γεμάτος άχυρα με ένα καπάκι, ο οποίος έπρεπε να αδειάζει τακτικά, τοποθετημένος δίπλα στον πίσω τοίχο της αγροικίας. Αν κάποιος αναγνώστης βρίσκει αυτή την περιγραφή ελλιπή και θέλει περισσότερες λεπτομέρειες για το πώς ήταν το μέρος, ας με ψάξει και θα τον πάω στον ίδιο εκείνο γαλαζοπράσινο κουβά του παππού μου, που βρίσκεται σ’ ένα περιβόλι στην Κεσάδα, όπου θα έχει τη χαρά να αφοδεύσει δημιουργώντας, κατά κάποιον τρόπο, μια ορισμένη λογοτεχνική διακειμενικότητα. Επιστρέφω στη δράση.

Εκείνη την Πέμπτη του 1936, ο Οδίστο πρόσμενε το πρώτο κλάμα του γιου του, και η Μαρία λαχταρούσε το δικό της κλάμα λύτρωσης. Για τη γυναίκα, οι γέννες γίνονταν όλο και πιο πικρές. Από τις τόσες κλοτσιές, τα νεφρά της είχαν γίνει σαν ξερά κουκιά· τα κόκαλα της λεκάνης που είχαν ανοίξει την ενοχλούσαν στο κάθισμα, και οι αιμορροΐδες της είχαν το μέγεθος ραδικιού. «Αυτό θα είναι το τελευταίο» παρηγοριόταν. Του Οδίστο σπάραζε η καρδιά του να βλέπει τη γυναίκα του να υποφέρει.

Ανήσυχος, βγήκε στον κεντρικό δρόμο που έβγαζε κατευθείαν στην αγροικία. Του φάνηκε τότε πως διέκρινε μια σκιά καταμεσής του μονοπατιού. Ένα εξωτικό ζώο του έκοβε τον δρόμο. Μες στο

σκοτάδι ο Οδίστο ξεχώρισε δύο μάτια που σπίθιζαν και μια χαίτη ανασηκωμένη από τον σβέρκο ως την ουρά, που έμοιαζε ζωγραφισμένη στο χέρι. Το κορμί του ήταν κοκκινωπό και το ρύγχος ασπρόμαυρο. Με ένα ψιλό γρούξιμο, το παράξενο πλάσμα έκανε μεταβολή και χάθηκε μες στις πρασιές, όπου το αγκαθωτό του δέρμα έγινε ένα με τα φύλλα.

«Ένα κόκκινο αγριογούρουνο, το πιο όμορφο ζώο που έχω δει στη ζωή μου» σκέφτηκε. Τόσο συνεπαρμένος έμεινε ο Οδίστο από αυτή την οπτασία, που σχεδόν λησμόνησε το κλάμα της γυναίκας του.

Οδίστο

Δεν ξέρω γιατί, αλλά το νιώθω. Ξέρω πως μια μέρα, που δεν αργεί, θα χρειαστεί να φύγω. Το είδα στον ύπνο μου. Θα είναι μια μέρα με καταχνιά και αντάρα και αίμα. Με είδα να πέφτω και να χώνω τα χέρια μου σε άλλη γη. Ελπίζω να μη χρειαστεί η Μαρία να κάψει τα ρούχα μου. Αχ, περιβόλι μου, πώς να σ' αποχωριστώ! Αν είχα το προνόμιο, όπως οι άρχοντες, να σου μιλήσω με τα λόγια των βιβλίων... Μα εμείς οι χωριάτες δεν κατέχουμε από γράμματα, μόνο σκάβουμε, οι πιο πολλοί ακόμα και τον ίδιο μας τον λάκκο. Μην πάρεις, γη μου, άλλη ψυχή! Μην αφήσεις το παιδί μου να χαθεί!

Η ιστορία της διάλυσης μιας οικογένειας, της απάνθρωπης μεταχείρισης ενός λαού, της αποσύνθεσης μιας χώρας, και μιας χερσονήσου με άδεια σπίτια.

Η ιστορία ενός στρατιώτη που σκίζει το δέρμα του για να αφήσει τη συσσωρευμένη στάχτη να βγει, ενός ποιητή που ράβει τη σκιά ενός κοριτσιού μετά από έναν βομβαρδισμό, και ενός δασκάλου που μαθαίνει στους μαθητές του πώς να παριστάνουν τους νεκρούς. Ενός στρατηγού που κοιμάται δίπλα στο κομμένο χέρι μιας αγίας, ενός τυφλού παιδιού που ανακτά την όρασή του κατά τη διάρκεια μιας συσκότισης, και μιας χωρικής που βάφει μαύρα όλα τα δέντρα του κήπου της. Ενός ξένου φωτογράφου που πατάει μια νάρκη κοντά στο Μπρουνέτε και δεν σηκώνει το πόδι του για σαράντα χρόνια, ενός κατοίκου της Γκερνίκας που οδηγεί μέχρι το κέντρο του Παρισιού ένα φορτηγάκι με τα καπνισμένα συντρίμια μιας αεροπορικής επίθεσης, και ενός πληγωμένου σκύλου που το αίμα του θα βάψει την τελευταία λωρίδα μιας εγκαταλειμμένης σημαίας του Μπαδαχόθ.

Ιδού, λοιπόν, η ιστορία του ισπανικού Εμφυλίου Πολέμου και μιας ετοιμοθάνατης Ιβηρικής, όπου το φανταστικό καθρεφτίζει τη σκληρότητα του πραγματικού· όπου τα πεπρωμένα μιας ολόκληρης γενιάς ελαιοπαραγωγών από τη Χάντουλα διασταυρώνονται με εκείνα των Αλμπέρτι, Λόρκα και Ουναμόντο· των Ροδορέδα, Θαμπράνο και Κεντ· των Χέμινγουει, Όργουελ και Μπερνάντο· του Πικάσο και του Ορτέγκα ι Γκασέτ· του Αθάνια και του Φράνκο· όπου το επικό και το ηθογραφικό πλέκονται και δημιουργούν μια μεγαλειώδη ταπισερί, ποιητική και γκροτέσκα, όμορφη και παραληρηματική.

ISBN: 978-618-03-4832-3

9 786180 348323

ΒΟΗΘ. ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ 84832

metaixmio.gr

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ
ΚΑΙ ΣΕ
e-book